

A photograph of two young children of African descent. The child in the foreground is a girl with short, curly hair, wearing a brown t-shirt with a graphic that says "I'M THE ONLY ONE!". She is smiling slightly and has her arms around a younger child. The younger child is a boy with curly hair, wearing a light-colored t-shirt, looking directly at the camera with a serious expression. The background is blurred, suggesting an outdoor setting.

BARN PÅ FLYKT

FN-rollspel för högstadiet och gymnasiet

INNEHÅLL

FN-rollspelet Barn på flykt	3
Rollspelet steg för steg – två varianter	5
Resolutioner	9
Situationen för barn på flykt	11
Vem gör vad för flyktingar?	14
Familjeåterförening	17
Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	18
Rätten att klaga till FN	20
Landkort: Kina	22
Landkort: Australien	23
Landkort: EU	24
Landkort: USA	25
Landkort: Ryssland	26
Landkort: Libanon	27
Landkort: Tanzania	28
Landkort: Thailand	29
Landkort: Colombia	30
Landkort: Etiopien	31
Förkortningar och ordförklaringar	32

Redaktörer: Helen Huledal och Sanna Wolff

Text: Sandra Jansson och Helen Huledal

Materialet är framtaget med stöd av biståndsmyndigheten Sida. För innehållet ansvarar Plan International och Svenska FN-förbundet.

FN-ROLLSPELET BARN PÅ FLYKT

Mer än 60 miljoner människor i världen är på flykt. Så många människor har inte varit på flykt samtidigt sedan andra världskriget. Av dessa är ungefär 33 miljoner internflyktingar, vilket innebär att de är på flykt inom sitt eget land. Ungefär hälften av alla flyktingar är barn. Situationen för många barn på flykt är ohållbar då de saknar tillgång till basala behov såsom mat, vatten, sjukvård, utbildning och skydd från våld. Många befinner sig i kraftigt överbefolkade flyktingläger, en miljö som kan vara särskilt farlig för ett barn. Likaså är flyktvägarna ofta riskfyllda och krävande.

Rollspelet Barn på flykt vill inspirera lärare och elever att i ett FN-scenario diskutera frågor som: hur ska vi säkra tryggheten för barn som befinner sig på flykt? Vilket ansvar har omvärlden? Hur resonerar olika länder i pågående flyktingkriser? Rollspelet vill ge inblick i hur FN arbetar och hur några av världens länder agerar i dessa frågor.

Rollspelet simulerar ett möte mellan några av FN:s medlemsstater i FN:s generalförsamlings tredje utskott, som behandlar sociala, humanitära och kulturella frågor. Det tredje utskottet brukar diskutera frågor som kvinnors rättigheter, barns rättigheter, eliminering av rasdiskriminering och behandling av flyktingar.

NU HAR UTSKOTTET KALLAT TILL ETT SAMMANTRÄDE FÖR ATT SÄRSKILT DISKUTERA SITUATIONEN FÖR BARN PÅ FLYKT. UPPGIFTEN ÄR ATT TA FRAM EN RESOLUTION SOM KAN BLI VÄGLEDANDE FÖR ALLA FN:S MEDLEMSLÄNDERS ARBETE MED ATT SKYDDA BARN PÅ FLYKT.

FN-rollspelets tre huvudfrågor

De tre huvudfrågor som tas upp i rollspelet kan användas alla tillsammans eller var för sig beroende på hur tidsramen ser ut. Målet är att förhandla fram en resolution oavsett hur många av frågorna som tas med. De tre frågorna har valts ut för att de alla är viktiga för barn på flykt och har tydligt stöd i barnkonventionen.

1. Rätt till familjeåterförening

Att många familjer på flykt splittras innebär stora risker för barn. Enligt artikel 22 i barnkonventionen ska stater hjälpa barn att återförenas med sin familj. Rollspelet tar upp hur denna rättighet ska kunna garanteras barn på flykt.

2. SRHR och frihet från sexuellt och könsbaserat våld

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, definierar flera viktiga rättigheter inte minst för kvinnor och flickor. SRHR tar bland annat upp rätten till preventivmedel, familjeplanering, mödravård och sexualundervisning men också friheten att bestämma över sin egen kropp. Barn på flykt befinner sig i en extra utsatt situation med stor risk att utsättas för sexuellt och könsbaserat våld. Barnkonventionen (artikel 19 och 24) poängterar barnets rätt till skydd från våld och andra övergrepp samt rätt till bästa möjliga hälsa genom bland annat mödrahälsovård, förebyggande hälsovård och undervisning i familjeplanering. Rollspelet handlar om hur alla barn på flykt ska få tillgång till SRHR och garanteras ett liv i frihet från sexuellt och könsbaserat våld.

3. Barn på flykts rätt att klaga till FN

Till barnkonventionen finns ett frivilligt protokoll som ger barnet rätt att klaga till en FN-kommitté för att få viss upprättelse om dess rättigheter kränkts. Hittills har endast 26 länder ratificerat detta protokoll, vilket innebär att många barn i världen saknar möjlighet att lämna in individuella klagomål till FN. Rollspelet tar upp hur fler barn kan få möjlighet att föra fram sin talan i FN om deras rättigheter kränkts.

Källa UNHCR: <http://www.unhcr.org/558193896.html>

Källa UNHCR: <http://www.unhcr.org/5461e5f016.html>

FN-rollspelets aktörer

I rollspelet möts några av FN:s medlemsstater i generalförsamlingens tredje utskott. Valet av stater har gjorts så att olika ståndpunkter i frågorna ska komma fram i debatten. FN-rollspelet leds av en ordförande. Varje lands delegation har tillgång till ett rollkort som redogör för landets ståndpunkter i frågorna. Rollspelet vinner på om eleverna hinner förbereda sig under ett par lektioner. Men vill ni genomföra rollspelet på kortare tid så går det bra att enbart utgå från rollkorten. En viktig regel oavsett vilken variant ni väljer är att eleverna alltid bör agera i enlighet med det land de företräder och inte framföra sina egna personliga ståndpunkter.

I detta FN-rollspel finns följande aktörer representerade

Ordförande	Vice ordförande (om önskvärt)
Kina	EU
Ryssland	USA
Australien	Libanon
Tanzania	Thailand
Etiopien	Colombia

ROLLSPELET STEG FÖR STEG – TVÅ VARIANTER

1.FN-ROLLSPEL PÅ TVÅ TIMMAR - UTAN FÖRARBETE FÖR ELEVERNA

Uppgift: Att med hjälp av ett rollkort gå in i rollen som delegat i FN, presentera sitt lands ståndpunkter i ett kort tal, delta i lobbying med andra länder och formulera ett gemensamt förslag som kan göra livet bättre för varje barn på flykt.

Introduktion (15 minuter)

Möblera rummet så att delegater från varje land sitter tillsammans. Ordna ett ordförandebord längst fram i rummet. Bredvid ställs ett ståbord eller liknande som kan fungera som talarstol. Låt eleverna bilda landdelegationer i grupper om 2-3 personer. Ge varje delegation en landskylt. Hälsa eleverna välkomna som högt ärade delegater i FN:s generalförsamling som samlats för att förbättra situationen för barn på flykt. Förklara att du som ordförande ska stödja och leda dem i detta viktiga uppdrag. Ge en kort bakgrund om det allvarliga läget för dagens 60 miljoner flyktingar. Förklara delegaternas uppgift enligt ovan.

Gå in i sin roll och skriva öppningstal (40 min)

Dela ut rollkort och mall för öppningstal (se nästa sida) och ge delegaterna tid att läsa in sig på sina roller. Varje delegation ska sedan med hjälp av sitt rollkort och mallen förbereda ett öppningstal på max 1 minut som sammanfattar landets åsikter. Öppningstalen ger delegaterna en överblick av ländernas ståndpunkter och ska på så vis bädda för en bra lobbying.

Mötet öppnas och varje delegation framför öppningstal (20 min)

Ordförande hälsar välkommen, registrerar närvarande länder och går igenom regler för öppningstal. Ordföranden ber därefter en representant från varje land att i tur och ordning hålla sitt tal. Viktiga grundregler är att inleda talen med "Ärade ordförande, ärade delegater", vara artig och låta ordföranden fördela ordet. Efter varje tal kan ordförande ge övriga delegater möjlighet att ställa frågor. Ordet begärs genom att höja sin landskylt. Påminn delegaterna att de inte företräder sina egna åsikter. Därför bör de inte säga "jag" eller tilltala andra med "du". Använd istället uttryck som "Kina anser", och vid frågor t ex: "Etiopien undrar om den ärade delegaten från USA kan förklara ..."

Lobbying, förslag på åtgärder och omröstning (ca 40 min)

Under lobbyingen minglar delegaterna med varandra och förhandlar på ett informellt sätt. Tillsammans med andra länder sammanfattar de i punktform förslag på åtgärder. (I detta kortare rollspel kan man hoppa över hur resolutioner formellt brukar skrivas i FN, se mall.) Målet är att få en majoritet av länderna att stödja ett samlat förslag. En viktig regel är därför att varje enskilt land bara kan stödja ett av förslagen. Avsluta FN-rollspelet med en omröstning för att tydligt visa vilka länder som står bakom vilka förslag.

MALL FÖR ÖPPNINGSTAL FÖR LAND X

Högt ärade ordförande, ärade delegater, mina damer och herrar,
De senaste åren har vi alla sett hur miljoner barn på flykt inte får sina rättigheter och skydd som vi alla lovat dem.

X menar att detta är djupt oroande. Särskilt vill vi peka på att barn utsätts för ...

Låt oss göra allt vi kan för att skydda alla barn på flykt. X föreslår därför att ...

X menar att dessa förslag är bra eftersom de kommer att leda till att ...

Välkomna att samarbeta med oss. Vi ser fram emot givande samtal under lobbyingen.

X lämnar ordet till ordförande.

2. FN-ROLLSPEL MED RESOLUTIONER OCH DEBATT - CA 7 TIMMAR

Uppgift: Med hjälp rollkort och egen efterforskning gå in i rollen som delegat för ett av FN:s medlemsländer för att delta i ett möte som ska ta fram en resolution med åtgärder som ska skydda barn på flykt. Delegationerna presenterar sina ståndpunkter i ett öppningstal, skriver ett resolutionsutkast enligt FN:s praxis, deltar i lobbying med andra länder för att formulera gemensamma resolutionsutkast, samt deltar i debatt och votering.

Introduktion, gå in i sina roller, skriva resolutionsutkast och öppningstal (3 timmar)

Utöver introduktionen som beskrivs i den kortare varianten på föregående sida, kan du här även dela ut bakgrundsbeskrivning och resolutionsmall som finns i materialet. Ge delegaterna god tid att läsa in sig på sina roller och uppmuntra dem att söka information även utanför rollkortet. Varje delegation ska förbereda sig inför FN-mötet genom att skriva ett resolutionsutkast och ett öppningstal. Se mallar och instruktioner i rollspelsmaterialet samt FN-förbundets tips om konsten att kartlägga ett land:

<http://www.fn.se/skola/fn-rollspel/konsten-att-kartlagga-ett-land/>

Inför ert FN-möte möbleras klassrummet så att delegaterna får en känsla av att de befinner sig i FN. Använd gärna rekvisita som flaggor, ordförandeklubba, mikrofon, duk, talarstol, blommor, land- och namnskyltar. Uppmuntra eleverna att komma i formell klädsel till rollspelet. Hur strikt delegatklädseln är kan man välja, från slipsar/sjalar eller andra markörer till full kostym, dräkt eller folkdräkt. Om eleverna uppmuntras att med formell klädsel markera att de är delegat på ett FN-möte kan de lättare gå in i sina roller.

Mötet öppnas och varje delegation framför sitt öppningstal (30 minuter)

Ordförande hälsar välkommen, registrerar närvarande länder och går igenom regler för öppningstal. Ordföranden ber därefter en representant från varje land att i tur och ordning hålla sitt tal. Viktiga grundregler är att inleda talen med "Ärade ordförande, ärade delegater", vara artig och låta ordföranden fördela ordet. Efter varje tal kan ordförande ge övriga delegater möjlighet att ställa frågor. Ordet begärs genom att höja sin landskylt. Påminn delegaterna att de inte företräder sina egna åsikter. Därför bör de inte säga "jag" eller tilltala andra med "du". Använd istället uttryck som "Kina anser", och vid frågor t ex: "Etiopien undrar om den ärade delegaten från USA kan förklara ..."

Lobbying och gemensamma resolutionsutkast (1,5 timme)

Under lobbyingen minglar delegaterna med varandra och förhandlar på ett informellt sätt. Då varje delegation förberett ett resolutionsförslag kommer lobbyingen att komma igång snabbt. Delegaternas uppgift är nu att söka stöd för varandras resolutionsutkast och formulera gemensamma ståndpunkter i form av operativa satser. Målet är att skapa resolutionsförslag med så brett stöd som möjligt. Delegationerna ska driva sina krav men samtidigt vara beredda att acceptera kompromisser och eftergifter. Varje stat får bara stå bakom en resolution, vilket innebär att antalet resolutioner under lobbyingen kommer att reduceras till ett par stycken. De resolutioner som lyckas få stöd av minst fyra länder (ett framläggande land och tre stödjande länder) går vidare till förhandling. Det är bra om ordförande efter en stunds lobbying hjälper till att välja ut de resolutionsutkast som har störst utsikt att få tillräckligt stöd. Delegaterna enas om vem som ska presentera resolutionsförslaget och som därmed ska vara framläggande land. Övriga länder som ställer sig bakom förslaget kallas för stödjande länder. De länder som ännu inte vill ställa sig bakom något resolutionsutkast får förbereda sig att i kommande debatt förklara varför man inte stödjer resolutionsutkastet.

Debatt och votering (ca 40 minuter)

Debatten inleds med att ordförande öppnar mötet, registrerar vilka länder som är närvarande och hälsar delegaterna välkomna till förhandlingarna. Ordförande presenterar dagordning och debattregler och ser till att alla delegater har de resolutionsutkast som ska behandlas. Ordföranden ber en delegat från framläggande land att i talarstolen först läsa upp de operativa satserna i resolutionsutkastet och erbjuder därefter delegaten att under begränsad tid, t ex max 2 minuter, argumentera för resolutionsutkastet. Övriga länder kan sedan ges möjlighet att ställa frågor. Men detta görs bara om delegaten i talarstolen har accepterat att ta emot frågor, vilket uppmuntras men är frivilligt. Därefter ges andra länder möjlighet att tala för resolutionen och, om de vill, svara på frågor. Ordföranden fördelar ordet och uppmuntrar så många länder som möjligt att ta plats i debatten så att olika åsikter och argument kommer fram. Därför ges samma talutrymme, med exakt samma debattregler, för de länder som därefter önskar tala mot resolutionen.

Debattregler

- 1) Delegater begär ordet genom att höja sin landskylt/handuppräckning.
- 2) Ordförande avgör vem som får ordet och hur länge.
- 3) Inlägg i den formella debatten inleds med "Ärade ordförande, ärade delegater".
- 4) Ordförande avgör om det finns tid för frågor, repliker och fler inlägg.
- 5) Ordförande har rätt att ge ordet vidare till annan delegat om ett inlägg tar för lång tid.
- 6) Personliga påhopp är otillåtna.
- 7) Delegater ska hålla sig till frågorna på dagordningen.
- 8) Vid oklarheter ställs fråga till ordförande genom att höja landskylt och ropa "fråga".
- 9) Endast ordförande får avbryta en delegats tal eller fråga.
- 10) Delegat kan, på fråga från ordförande, lämna ordet till ordförande eller annan delegat.

Efter debatten går resolutionsutkastet till omröstning, votering. Vid votering har varje land en röst och kan välja att rösta för, emot eller avstå. För att ett utkast ska gå igenom och därmed få status som antagen resolution, krävs stöd av en majoritet. Om delegationerna inte lyckas nå tillräcklig enighet kan voteringen göras om, men utan alternativet att avstå.

Ytterligare tips och instruktioner för ordföranden finns på Svenska FN-förbundets hemsida:

<http://www.fn.se/skola/fn-rollspel/handbok-for-ordforande-i-fn-rollspel/>

Efterarbete (ca 0,5 - 1 timme)

Efter ett FN-rollspel som många gånger väcker engagemang men även en del frustration hos deltagarna om förhandlingarna inte går som de önskar, är det bra att ge tid för uppföljning där eleverna får diskutera rollspelet utifrån sina egna tankar och känslor. Börja gärna med att diskutera följande:

Hur är det att agera som delegat?

- Vad tyckte ni om er egen rolls politiska åsikter?
- Kändes rollspelet som ett realistiskt scenario?
- Vad lärde ni er om sakfrågorna som togs upp i rollspelet?
- Är rollspel en bra metod för att sätta sig in i globala frågor?

RESOLUTIONER

När länder i FN förhandlar med varandra leder det fram till olika typer av beslut, ofta i form av så kallade resolutioner. Innan omröstningen kallas detta dokument för resolutionsförslag eller utkast. En resolution består alltid av ett huvud, några inledande satser (bakgrund och argumentation) och ett antal operativa satser (förslag på åtgärder och uttalanden). Resolutioner är formellt uppbyggda och följer en mall för att underlätta förhandlingarna och för att det ska vara lätt att hitta i texten. Av samma anledning rekommenderas att numrera alla rader i resolutionen samt varje enskild operativ sats. Resolutionen inleds med att ange vilket organ som ska besluta om resolutionen, t ex FN:s generalförsamling eller FN:s säkerhetsråd. Texten i en resolution formuleras som en enda lång mening där de olika satserna skiljs åt med hjälp av kommatecken (inledande delen) och semikolon (operativa delen). Den sista operativa satsen avslutas med en punkt vilket också markerar resolutionens slut. Instruktionen nedan förklarar de olika delarna i en resolution. Därefter finner du en mall med färdigskrivna inledande satser och utrymme för operativa satser som ni kan använda i rollspelet.

Resolutioner har ett huvud som består av följande delar:

UTSKOTT: t ex Generalförsamlingens tredje utskott

FRÅGA RÖRANDE: t ex Åtgärder för att skydda barn på flykt.

FRAMLÄGGARE: t ex USA Det land som har presenterar/har huvudansvar för förslaget.

STÖDS AV: De länder, utöver framläggande land, som stödjer detta resolutionsutkast.

Därefter skrivs vilket FN-organ som ska besluta om resolutionen:

T ex: FN:s generalförsamling.

Det som anges här är det enda subjekt som finns med i resolutionstexten.

Inledande satser

De inledande satserna beskriver bakgrund. Man kan till exempel hänvisa till tidigare överenskommelser som anses viktiga i sammanhanget. Varje inledande sats inleds med ett kursiverat verb och avslutas med ett kommatecken. Exempel på inledande ord i dessa satser är: Påminnande om, Uppmärksammar, Hållande i minnet, Välkomnande, Med hänvisning till.

För att göra det lätt att orientera sig i texten numreras varje rad.

Operativa satser

De operativa satserna följer upp de inledande satserna med åtgärder och ställningstaganden. Varje operativ sats inleds med en siffra och ett verb som uttrycker vad länderna gemensamt står för. Valet av verb i en operativ sats görs utifrån vad man önskar uttrycka. Exempel på inledande ord för operativa satser är: 1. Försäkrar, 2. Konstaterar, 3. Kräver, 4. Fastslår, 5. Bekräftar, 6. Föreslår, 7. Fördömer, 8. Stödjer, 9. Beklagar, 10. Välkomnar, 11. Uppmuntrar.

För att ytterligare markera de operativa satserna kan man stryka under det inledande verbet. Varje operativ sats avslutas med ett semikolon förutom den sista operativa satsen som avslutas med en punkt, vilket markerar att resolutionens slut.

Exempel på hur inledande och operativa satser skrivs i en resolution:

- (1) Med djup oro över ...,
- (2) Med hänvisning till Barnkonventionen som antogs av FN:s generalförsamling 1989,
- (3) Påminnande om alla staters ansvar att ge alla barn deras rättigheter,
- (4) 1. Konstaterar att varje operativ sats numreras, alltid inleds med ett understruket verb
- (5) och avslutas med ett semikolon;
- (6) 2. Konstaterar vidare att en stark resolution innehåller inledande verb som exempelvis
- (7) kräver, fördömer, åberopar;
- (8) 3. Påpekar att resolutionen är en enda lång mening som avslutas med en punkt.

RESOLUTIONSUTKAST – MALL

FRÅGA RÖRANDE: Åtgärder för att skydda barn på flykt

UTSKOTT: FN:s generalförsamlings tredje utskott

Framläggs av: _____ (endast ett land)

Stöds av: _____,
_____, _____,
_____, _____,

FN:s generalförsamling,

- 1) Med djup oro över att 30 miljoner barn befinner sig på flykt och utsätts för stora risker
- (2) med bristande skydd och kränkta rättigheter,
- (3) Med hänvisning till Barnkonventionen som antogs av FN:s generalförsamling den 20
- (4) november 1989 och som hittills ratificerats av 196 av FN:s medlemsstater,
- (5) Påminnande om alla stater ansvar att ge alla barn samma starka skydd,
- (6) Med djup beklagan över att många familjer på flykt splittrats vilket har genererat många
- (7) ensamma barn på flykt,
- (8) Bekymrad över att många unga på flykt saknar tillgång till SRHR,
- (9) Orolig över att så få länder ratificerat det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen
- (10) vilket gör att många barn saknar möjligheten att klaga om deras rättigheter kränks,

Operativa satser:

- (11) 1.
- (12)
- (13)
- (14)
- (15)
- (16)
- (17)
- (18)
- (19)
- (20)

SITUATIONEN FÖR BARN PÅ FLYKT

Närmare hälften av alla flyktingar är barn

Världen blir trots allt bättre på många sätt. Nästan alla barn går i skolan, vi lever längre, allt färre är extremt fattiga, färre drabbas av aids, barnadödligheten minskar. Men det ser väldigt olika ut i olika delar av världen. Och vi har aldrig haft så många flyktingar i världen som nu. Närmare 60 miljoner människor är på flykt från bland annat krig, förföljelse, svält och naturkatastrofer. Vi har idag den största flyktingströmmen sedan andra världskriget. De flesta har flytt från konflikten i Syrien, men många kommer även från Afghanistan, Somalia, Sudan, Sydsudan och Jemen. I centrala Afrika, flyr hundratusentals personer från oroligheter i Burundi till grannländerna, däribland Tanzania. Av alla flyktingar världen är nästan hälften barn, runt 30 miljoner.

Barn är särskilt utsatta när de tvingas fly. Många tvingas bo i flyktingläger under en längre tid, där skolor saknas eller är mycket bristfälliga. Det är också svårt att börja skolan i ett nytt land. Barn på flykt går ofta miste om flera år av sin utbildning. I värsta fall tvingas de börja arbeta i stället för att studera. I många fall är flyktvägen både farlig och lång. Små barn har svårare att klara långa vandringar, stora temperaturskillnader, att sova utan skydd eller andra tuffa fysiska utmaningar som flyktvägen kan kräva. Barn är också i större behov av näringsrik mat än vuxna eftersom deras kroppar växer och utvecklas, och på många platser är maten bristfällig för flyktingar. Smutsigt vatten innebär större risk för barn, och enkla sjukdomar som diarré kan betyda direkt livsfara.

Att vistas i flyktingläger innebär ökad risk för att utsättas för våld och sexuella övergrepp till följd av att många traumatiserade människor befinner sig på en liten yta utan skydd. En vardaglig sak som att behöva gå ensam en bit bort för att gå på toaletten kan innebära stora risker. Barn som flyr ensamma är särskilt utsatta.

Flickor på flykt saknar ofta tillgång till sin rätt till sexuell och reproduktiv hälsa, SRHR. Till exempel riskerar de att inte få tillräcklig hjälp och sjukvård vid en eventuell graviditet och möjligheterna till säkra aborter är små. Dessutom ökar antalet barnäktenskap i katastrofer, liksom våld och sexuella övergrepp.

Vill du uppleva ett flyktingläger på nära håll? I 360-upplevelsen Mitt nya hem kan du kliva in ett av världens största flyktingläger, träffa barnen som bor där och lära dig mer om deras vardag. Dessutom finns fördjupande fakta om situationen för barn på flykt i detta material, som kan upplevas genom dator, läsplatta, mobil eller virtual reality-goggles: <http://mittnyahem.plansverige.org/>

SKYDD I INTERNATIONELL LAG

Barnkonventionen

Barnkonventionen är ett juridiskt bindande internationellt dokument som i 54 artiklar reglerar mänskliga rättigheter för barn. Den har ratificerats av alla länder i världen utom USA. Att ratificera en konvention innebär att landet lovar att följa konventionen genom att anpassa sina nationella lagar efter den. Artikel 1 i barnkonventionen reglerar att alla under 18 år är barn, och ska ha tillgång till rättigheterna i konventionen. Artikel 22 i konventionen rör särskilt barn på flykt, och säger att ett barn på flykt har rätt att få hjälp att återförenas med sin familj. Artikel 22 säger också att varje barn på flykt ska ha tillgång till alla de rättigheter som konventionen reglerar, till exempel rätt till liv, lek, religionsfrihet och skydd från våld och övergrepp.

Fyra av artiklarna i konventionen, 2, 3, 6 och 12 fungerar som huvudprinciper och vägledning i arbete med barnkonventionen. Artikel 2 fastställer att barnkonventionen gäller alla barn som befinner sig i ett land som ratificerat konventionen, samt att alla barn har samma värde och rättigheter och inte får diskrimineras. Artikel 3 fastställer att barnets bästa måste komma först i alla åtgärder som gäller barn. Artikel 6 handlar om varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikel 12 handlar om barnets rätt att få uttrycka sina åsikter och att dessa ska tas hänsyn till i frågor som rör barnet.

Till barnkonventionen finns tre frivilliga protokoll, där det tredje berättigar barnet att klaga om deras rättigheter kränkts. Protokollet trädde i kraft 2014 och hade i mars 2016 ratificerats av 24 stater. Det innebär att endast barn i de stater som ratificerat protokollet har möjlighet att klaga till kommittén om deras rättigheter i konventionen kränkts.

Flyktingkonventionen

FN:s flyktingkonvention (formellt 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning) reglerar vem som är flykting och vilket skydd dessa människor ska få. Enligt konventionen är en flykting en person som känner befogad rädsla för att i sitt hemland bli förföljd på grund av etnicitet, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska eller religiösa uppfattning. Om så är fallet har man rätt att söka asyl i ett annat land än sitt hemland. Det innebär dock inte en rätt att få asyl. Varje fall prövas individuellt av det land där flyktingen söker asyl. Så även om man av FN, via dess flyktingkommissariat UNHCR, erkänns som flykting är det upp till varje lands myndigheter att avgöra vem som får asyl eller inte. Detta gäller även antalet så kallade kvotflyktingar som fördelas av UNHCR mellan olika länder som själva bestämmer hur många de tar emot varje år.

Flyktingkonventionen får kritik för att vara otillräcklig. Framför allt handlar kritiken om att flyktingar från krig eller klimatkatastrofer inte nämns i konventionstexten. Detta är problematiskt eftersom många av dagens flyktingar därmed lämnas utanför konventionens skydd. Enskilda länder har därför valt att i sina egna lagar utöka asylrätten till fler människor än de som flyktingkonventionen nämner. Men enskilda länders lagstiftning kan inte ersätta internationella konventioner. Många menar att flyktingkonventionen behöver uppdateras så att även människor på flykt undan krig och klimatförändringar erkänns som flyktingar i internationell asylrätt.

Skyldighet att skydda

Skyldighet att skydda (engelska: Responsibility to Protect) är en princip som antogs vid ett toppmöte i FN år 2005. Syftet med den är att ge världssamfundet större möjlighet att ingripa i stater för att förhindra brott mot mänskligheten, folkmord, etnisk rensning eller krigsbrott. I första hand ska skyldighet att skydda vara en preventiv åtgärd, det vill säga förhindra att ett av ovanstående brott sker. Det kan dock även användas under ett pågående brott.

Principen skyldighet att skydda innebär att en stats suveränitet inte bara är en rättighet, utan även ett ansvar. Det innebär att om en stat misslyckas med att skydda sin befolkning mot tidigare nämnda brott så får andra stater genom världssamfundet ingripa. Skyddet av människors liv kan i dessa fall gå före statssuveräniteten. I flyktingsammanhang kan skyldighet att skydda användas främst i ett preventivt syfte. Till exempel faller ett ansvar på stater att se till att det inte uppstår spänningar eller främlingsfientlighet kopplat till flyktingmottagandet. De måste också ta initiativ för att förhindra att hatbrott sker mot flyktingar. Om dessa åtgärder inte tas finns det en risk att det kan leda till folkrättsbrott, vilket är varför skyldighet att skydda är bra att använda i ett förebyggande syfte. Läs mer om skyldighet att skydda och hur det fungerar här: <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/fred-sakerhet-och-nedrustning/skyldighet-att-skydda/>

VEM GÖR VAD FÖR FLYKTINGAR?

FN

FN är en stor organisation som består av många olika organ. Flertalet av dessa organ arbetar för att hjälpa människor som är nödställda eller av olika anledningar behöver extra skydd. Det kan handla om barn, kvinnor, flyktingar eller andra grupper. Nedan följer en kort presentation av ett urval av de organ som arbetar med att skydda flyktingar och barn.

Läs mer om FN-systemet här: <http://www.fn.se/fn-info/>

FN:s generalförsamling

Generalförsamlingen är det centrala huvudorganet och fattar beslut om FN:s årliga arbete. Besluten är rådgivande. Alla FN:s 193 medlemsländer är representerade och har en röst vardera. Generalförsamlingen kan till exempel ta initiativ för att stärka internationellt samarbete, utveckla folkrätten och främja mänskliga rättigheter.

FN:s säkerhetsråd

Säkerhetsrådet är en av FN:s viktigaste organ med uppgiften att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Säkerhetsrådet består av 15 medlemsländer varav fem med permanent plats och tio som har sin plats två år i taget. De fem permanenta medlemmarna är USA, Ryssland, Kina, Storbritannien och Frankrike. Dessa länder har även vetorätt, vilket innebär att om någon av dem röstar emot ett förslag så kan förslaget inte gå igenom, oavsett hur många av de andra länderna i säkerhetsrådet som röstat för förslaget. Säkerhetsrådets mandat står beskrivet i FN-stadgans kapitel VI och VII. För att stoppa pågående människorättsbrott eller en pågående konflikt kan säkerhetsrådet besluta om fredsframtvingande åtgärder. Detta kan till exempel vara sanktioner eller vapenembargo mot det berörda landet. Som sista utväg har säkerhetsrådet även mandat att besluta om militära insatser för att skydda internationell fred och säkerhet.

UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees

FN:s flyktingorgan UNHCR arbetar för närvarande i 123 länder för att hjälpa miljontals flyktingar, internflyktingar, statslösa människor och människor som återvänder till sina länder efter flykt. Den primära funktionen är att säkerställa flyktingars rättigheter och välbefinnande. UNHCR jobbar också med att skydda rätten att söka asyl och finna skydd i ett annat land. UNHCR bidrar med tält, mat, vatten och andra förnödenheter till flyktingar i flyktingläger och på andra platser. Läs mer: <https://sverigeforunhcr.se/>

UNICEF – United Nations Children’s Emergency Fund

UNICEF arbetar med långsiktig humanitär hjälp samt utveckling, med fokus på barns rättigheter. Deras arbete styrs mycket av barnkonventionen, med personal i över 190 länder som arbetar mycket med fältarbete. UNICEF hjälper barn på flykt på många olika sätt, till exempel genom att säkra tillgång till rent vatten, dela ut mediciner, dela ut mat och skydda barn från våld och exploatering. Läs mer: <https://unicef.se/>

WFP – World Food Programme

FN:s matprogram med huvudkontor i Rom arbetar för att nå ca 80 miljoner människor i 80 länder varje år. WFP:s primära uppgift är att leverera livsmedelsbistånd till människor i nödsituationer, som till exempel krig och naturkatastrofer. WFP är den största humanitära organisationen som arbetar för att bekämpa hunger. WFP har bland annat delat ut mängder av matpaket till syriska flyktingar. Läs mer: <http://sv.wfp.org/>

UNDP – United Nations Development Programme

FN:s utvecklingsprogram arbetar i mer än 170 länder för att minska ojämlikheter och utrota fattigdom. UNDP jobbar med flyktingfrågor ur ett mer långsiktigt perspektiv genom att förhindra och mildra konflikter, förbättra tillgång till rättsskydd, fattigdomsbekämpning och implementering av flyktingpolicys. UNDP:s jobb med att förhindra konflikter är fokuserat på att stötta nationella och lokala institutioner att förhindra våld, samt att konstruktivt hantera konflikter. Läs mer: <http://www.se.undp.org/>

UNOCHA – United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

FN:s kontor för samordning av humanitär hjälp bildades 1991. De arbetar bland annat med att organisera och övervaka humanitär finansiering, informationsutbyte och samordning och snabbinsatsstyrkor för nödhjälp. De samordnar olika humanitära organisationer i en krissituation för att arbetet ska bli så effektivt och bra som möjligt. Läs mer: <http://www.unocha.org/>

Civila samhället

Många icke statliga organisationer bedriver humanitär verksamhet för flyktingar, till exempel läkarvård, utbildning och skydd för extra utsatta grupper.

En av dessa organisationer är **Plan International**, en internationell barnrättsorganisation som finns på plats i flyktingkatastrofer världen över. Organisationens humanitära verksamhet syftar till att rädda liv, lindra nöd och se till att barns rättigheter tillgodoses och respekteras. En viktig uppgift är att skapa trygga platser dit barn kan komma och få stöd och skyddas från övergrepp. Organisationen arbetar för att barn snabbt ska komma tillbaka till ett så normalt vardagsliv som möjligt. Det kan handla om att sätta upp provisoriska skolor i flyktingläger och mötesplatser där barn kan leka med varandra. En viktig del i arbetet handlar också om att lyssna på barnen och göra dem delaktiga i förändringsarbetet. Alla Plan Internationals projekt som stöder barn på flykt baseras på barnens röster om sina behov.

Plan International finns på plats för flyktingar i bland annat Egypten (flyktingar från Syrien), Kamerun och Niger (flyktingar från Nigeria), Rwanda och Tanzania (flyktingar från Burundi), Etiopien och Uganda (flyktingar från Sydsudan), Centralafrikanska Republiken och Colombia. Organisationens arbete stöds av bland andra Sida och EU och sker i nära samarbete med andra humanitära organisationer och med lokala aktörer på plats.

Läs mer om Plan International: <https://plan-international.org/>
Organisationens svenska gren: <https://plansverige.org/>

FN-ROLLSPELETS HUVUDFRÅGOR

FAMILJEÅTERFÖRENING

Många barn på flykt har separerats från hela eller delar av sin familj, och de är därmed extra utsatta. Oavsett om barnet är på flykt inom eller utanför det egna landet kan det vara svårt att få kontakt med familjen. I ett krigsdrabbat land eller i ett flyktingläger har sociala funktioner och infrastruktur ofta stora brister. **Men alla stater som ratificerat barnkonventionen är skyldiga att försöka hitta barnets föräldrar så att de kan återförenas.**

För detta ändamål skall konventionsstaterna, på sätt de finner lämpligt, samarbeta i varje ansträngning som görs av Förenta nationerna och andra behöriga mellanstatliga organisationer eller icke-statliga organisationer, som samarbetar med Förenta nationerna, för att skydda och bistå ett sådant barn och för att spåra föräldrarna eller andra familjemedlemmar till ett flyktingbarn i syfte att erhålla den information som är nödvändig för att barnet skall kunna återförenas med sin familj. Barnkonventionen artikel 22 (2)

Förenklat betyder det att varje stat som anslutit sig till barnkonventionen åtar sig att hjälpa till att finna föräldrarna till barnet så barnet kan återförenas med sin familj. Om det inte går att hitta föräldrarna ska barnet få samma skydd som alla andra barn i enighet med konventionens rättigheter. När det handlar om ett beslut som rör barn ska, enligt barnkonventionen artikel 3 (1), barnets bästa alltid komma i första rummet, vilket ofta innebär bland annat familjeåterförening.

Barn kan separeras från sina familjer av flera olika anledningar. Dels kan barnet oavsiktligt komma bort från sin familj i tumultet som uppstår vid en flykt. Ibland kan även familjen medvetet skicka iväg barnet med eller utan en medföljande vuxen i hopp om att barnet kan få det bättre någon annanstans. Ett sådant beslut kan till exempel tas om förhållanden på platsen är så dåliga att barnet inte har stor chans att överleva där. Eftersom barn kan separeras från sina familjer på olika sätt finns det även olika behov för återförening. Det kan bland annat handla om att ett barn befinner sig i ett flyktingläger och behöver hitta sin familj därifrån. Det kan också handla om att ett barn befinner sig i ett land för att söka asyl, eller har fått asyl, och behöver ha sina anhöriga hos sig i sitt nya hemland. Oavsett behov måste stater kunna assistera i arbetet med att hitta barnets föräldrar. Lagarna kring anhöriginvandring kan se olika ut i olika länder. I dagsläget är det tyvärr många barn som inte har kunnat återförenas med sina föräldrar. **I rollspelet blir er uppgift att diskutera hur det här problemet bäst kan lösas, så fler barn kan återförenas med sina familjer.**

FRÅGOR ATT FUNDERA PÅ TILL RESOLUTIONSFÖRHANDLINGARNA:

- **HUR KAN VI ÖKA MÖJLIGHETEN FÖR BARN PÅ FLYKT ATT ÅTERFÖRENAS MED SIN FAMILJ?**
- **KAN VI BESTÄMMA HUR ALLA STATER BÖR HANTERA FAMILJEÅTERFÖRENING FÖR BARN PÅ FLYKT, ELLER ÄR DET NÅGOT SOM BÖR BESTÄMMAS NATIONELLT?**

SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSA OCH RÄTTIGHETER

Vilka rättigheter som ingår i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, beslutades på FN:s befolkningsfonds (UNFPA) konferens i Kairo 1994, där 179 länder deltog. Där fastslogs att SRHR innebär:

- Frihet att bestämma över sin egen kropp, få tillgång till och hjälp med familjeplanering, inklusive preventivmedel samt möjligheten att bestämma när, hur ofta eller om man ska föda barn.
- Utbildning inom sexuell hälsa och rättigheter, så att alla har möjlighet att fatta genomtänkta beslut om preventivmedel, graviditet och familjeplanering. Utbildning är även viktig för att undvika sexuellt överförbara sjukdomar och för att motarbeta farliga och skadliga sedvänjor som kvinnlig könsstympning.
- Sexuell hälsa, till exempel behandling mot sexuellt överförbara sjukdomar inklusive hiv/aids.
- Hälso- och sjukvård för gravida kvinnor eller flickor, för att se till att de kan genomgå en säker graviditet och föda ett friskt barn.
- Vård för modern och spädbarn under och efter födseln.

Något som inte formellt ingår, men som vissa räknar in i SRHR, är **rätten till abort**. Däremot ingår rätten till säker abortrelaterad vård till exempel mediciner. Abort är för många en kontroversiell fråga och det är förbjudet i flera länder. Eftersom alla inte ser det som en rättighet är det inte inkluderat i FN:s definition av SRHR. Ungefär 16 miljoner flickor mellan 15-19 år föder ett barn varje år, och graviditets- och födelsekomplikationer är den största dödsorsaken för flickor i den åldern. Miljontals kvinnor och flickor vill skjuta upp graviditet men använder inte preventivmedel.

SRHR är svårt för unga att få tillgång till även när de inte befinner sig på flykt, men på flykt kan det vara en omöjlighet. I flyktingläger är sjukvården ofta bristfällig, och den mest akuta vården prioriteras. SRHR innefattar både akuta och förebyggande åtgärder, de akuta är till exempel vård vid barnafödande och de förebyggande kan vara preventivmedel och sexualundervisning. Förebyggande åtgärder är viktiga för att undvika oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar bland barn. Den förebyggande vården prioriteras dock bort när det finns mer akuta behov att se till. Det gör att många barn saknar information som kan vara livsavgörande för dem.

Barn på flykt har större risk att drabbas av sexuellt våld, vilket kan leda till både oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar. Studier visar att just flickor på flykt är särskilt utsatta. Barnäktenskap är ett övergrepp som ökar i katastrofer och på flykt. När man gifts bort ung är risken stor att flickor utsätts för sexuella övergrepp och våld och fysiska komplikationer i samband med en alldeles för tidig graviditet. Ensamkommande barn är särskilt oskyddade.

Enligt barnkonventionen artikel 19 ska konventionsstaterna vidta alla möjliga åtgärder för att skydda barn från sexuella övergrepp. I artikel 24 står det att staterna ska se till att alla barn kan uppnå bästa möjliga hälsa, säkerställa hälsovård för mödrar innan och efter förlossning och utveckla förebyggande hälsovård och undervisning i familjeplanering. Dessa rättigheter gäller också barn på flykt. Trots det finns det många länder som inte vill att barn ska ha tillgång till särskilda delar av SRHR. En anledning kan vara att en del regeringar anser att barn, det vill säga personer under 18 år, inte ska vara sexuellt aktiva. Det är dock problematiskt för även om barn inte utför sexuella aktiviteter frivilligt, kan de bli utsatta för sexuellt våld, bli gravida eller få sexuellt överförbara sjukdomar. Därför är det viktigt att erbjuda undervisning om sexuellt överförbara sjukdomar och graviditeter. Men många stater anser att just sexualundervisningen inte ska regleras av staten. De menar att det är familjen som ska avgöra vad och när barnen ska lära sig om detta.

FRÅGOR ATT FUNDERA PÅ TILL RESOLUTIONSFÖRHANDLINGARNA:

- **VAD KAN GÖRAS FÖR ATT SE TILL ATT ALLA BARN PÅ FLYKT FÅR TILLGÅNG TILL SRHR?**
- **ÄR SRHR NÅGOT SOM BÖR BESTÄMMAS OCH REGLERAS PÅ INTERNATIONELL NIVÅ, ELLER BÖR VARJE ENSKILD STAT ARBETA MED DET PÅ SITT EGET SÄTT?**
- **VAD KAN GÖRAS FÖR ATT SÄKERHETEN FÖR BARN PÅ FLYKT SKA STÄRKAS, FÖR ATT MINSKA RISKEN ATT BLI UTSATT FÖR TILL EXEMPEL SEXUELLA ÖVERGREPP?**

RÄTTEN ATT KLAGA TILL FN

Till barnkonventionen finns tre tilläggsprotokoll. Det första gäller barn i väpnade konflikter, det andra behandlar handel med barn, barnprostitution och barnpornografi. Det tredje är ett protokoll som ger barn rätt att klaga till FN:s barnrättskommitté om deras rättigheter under konventionen blivit kränkta. Protokollet skrevs 2011 och trädde i kraft 2014, och hittills (mars 2016) har 26 stater ratificerat protokollet. Protokollet är precis som barnkonventionen juridiskt bindande för de stater som ratificerat det.

Ett barn kan bara klaga till barnrättskommittén om det befinner sig i ett land som ratificerat tilläggsprotokollet. Det innebär att endast barn i 26 länder har möjligheten att klaga till barnrättskommittén. Det måste också vara staten barnet befinner sig i när det klagar som har begått kränkningen. Ett barn som fått sina rättigheter kränkta i t ex Syrien skulle därmed bara kunna föra fram sina klagomål i Syrien, inte i något annat land.

Att ratificera det tredje tilläggsprotokollet sänder en signal om att landet erkänner barn som rättighetsbärare. Det leder även till att stater stärker sina egna nationella klagomekanismer och ser över hur deras juridiska system kan stärkas för att skydda barns rättigheter.

Även om rätten att klaga finns i ett land, kan den vara svår att använda för barn på flykt. I ett krigsdrabbat land fungerar institutioner ofta dåligt. Om barnet är på flykt i ett annat land än sitt eget kan ett främmande språk eller brist på vuxenstöd hindra barnet att använda sin rättighet.

Det är problematiskt att de barn som kanske behöver klagomekanismen mest (eftersom barn på flykt ofta saknar tillgång till många av sina rättigheter) har svårast att få tillgång till den. **Ett komplement till den här processen skulle kunna vara att FN inrättar en specialrapportör för barn på flykt.** FN har redan flera specialrapportörer för att granska särskilda länder eller frågor. Till exempel har FN:s specialrapportör mot tortyr mandat att undersöka tortyrfall i världen och agera om sådana upptäcks. En specialrapportör för barn på flykt skulle kunna ge världssamfundet viktig information om hur situationen ser ut för barn på flykt.

FRÅGOR ATT FUNDERA PÅ TILL RESOLUTIONSFÖRHANDLINGARNA:

- **VAD KAN GÖRAS FÖR ATT FÖRBÄTTRA MÖJLIGHETERNA FÖR BARN PÅ FLYKT ATT KUNNA KLAGA OM DERAS RÄTTIGHETER UNDER BARNKONVENTIONEN BLIR KRÄNKTA?**
- **BÖR FN INRÄTTA EN SPECIALRAPPORTÖR SOM UNDERSÖKER HUR BARN PÅ FLYKTS RÄTTIGHETER UPPRÄTTHÅLLS I VÄRLDEN?**

Källor och länktips vid fördjupning

Plan International om barn på flykt <https://plansverige.org/barnen-pa-flykt>

Plan Internationals arbete med barn på flykt <https://plan-international.org/our-work-refugees-and-internally-displaced-people>

Plan International om barn i katastrofer och på flykt <https://plan-international.org/emergencies>

<https://plansverige.org/blog/2015/09/Humanitaer-kris-foer-burundiska-barn-pa-flykt>

<https://plansverige.org/barn-i-katastrofer>

<http://blogg.plansverige.org/tag/barn-pa-flykt/>

UNICEF om barn på flykt <https://unicef.se/fakta/barn-pa-flykt>

UNHCR-rapport om hur barn på flykt bör skyddas <http://www.unhcr.org/50f6cf0b9.html>

UNHCR-rapport om barn på flykts erfarenhet av våld <http://www.unhcr.org/47c804682.html>

UNHCR-rapport om flyktingsituationen 2015 <http://www.unhcr.org/56701b969.html>

UNHCR om flyktingkonventionen <http://www.unhcr.org/pages/49da0e466.html>

UNHCR-rapport om flyktingkonventionen och dess tillhörande protokoll <http://www.unhcr.org/4ec262df9.html>

UNHCR-rapport om sexuellt våld mot flyktingar <http://www.unhcr.org/4e1d5aba9.pdf>

UNFPA-rapport om kvinnor och flickors situation på flykt (bland annat om SRHR)

https://www.unfpa.org/sites/default/files/sowp/downloads/State_of_World_Population_2015_EN.pdf

Amnesty om sexuellt våld mot flyktingar

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/01/female-refugees-face-physical-assault-exploitation-and-sexual-harassment-on-their-journey-through-europe/>

Rädda barnen om barnkonventionen <https://www.raddabarnen.se/om-oss/barnkonventionen/>

Att kartlägga ett land

Svenska FN-förbundets tips till lärare och elever inför FN-rollspel

<http://www.fn.se/skola/fn-rollspel/>

En interaktiv världskarta med landinformation <http://www.globalis.se>

CIA world factbook <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>

UD:s rapporter om mänskliga rättigheter i olika länder

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter>

FN:s medlemsländers sidor på FN:s hemsida <http://www.un.org/en/members/index.shtml>

UNHCR:s specifika sidor med information om flyktingsituationen i varje land, de nås genom att klicka vidare till världsdelen där landet ligger <http://www.unhcr.org/pages/49c3646c206.html>.

Länders lagar om familjeåterförening <https://www.loc.gov/law/help/family-reunification/foreign.php#russia>

Världens olika abortlagstiftningar

http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/policy/WorldAbortionPolicies2013/WorldAbortionPolicies2013_WallChart.pdf

Länder som ratificerat det tredje protokollet till barnkonventionen som låter barn klaga till FN:s kommitté om deras rättigheter kränks

https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-11-d&chapter=4&lang=en

Information om det tredje protokollet till barnkonventionen

http://ratifyop3crc.org/wp-content/uploads/2014/04/CRC_OP3_leaflet_EN_A4_ChildRightsConnect.pdf

Länder som ratificerat barnkonventionen samt deras eventuella reservationer till denna https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en

FN:s barnrättskommittés rekommendationer till konventionsstaterna http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=5&TreatyID=10&TreatyID=11&DocTypeID=5

Staters rapporter till FN:s barnrättskommitté http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=5&TreatyID=10&TreatyID=11&DocTypeID=29&DocTypeCategoryID=4

Länder som har en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer http://spinternet.ohchr.org/_Layouts/SpecialProceduresInternet/StandingInvitations.aspx

LANDKORT: KINA

Kina är en republik i Asien. Huvudstaden heter Peking och den totala befolkningen uppskattas till 1,5 miljarder människor. UNHCR beräknar att 300 000 flyktingar befinner sig i Kina, vilket utgör ungefär 0.02 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet. Av dessa 300 000 är nästan alla relativt integrerade indokinesiska flyktingar som kom till Kina på 1970-talet. Övriga flyktingar uppgår endast till ca 160 personer.

Tips till förhandlingarna

Kina menar att den territoriella integriteten och länders suveränitet är en grundbult i det internationella samspelet. Kina menar att man alltid ska respektera andra länders interna angelägenheter och är därför vara mycket försiktigt när det gäller att diskutera mänskliga rättigheter. Detta är en viktig ståndpunkt för er och ert utgångsläge i förhandlingarna. För att få stöd för detta kan ni med fördel samarbeta med Ryssland som har en liknande inställning.

Kinas utveckling har gått fort de senaste åren, och Kina är en stormakt som ger självklar pondus i internationella förhandlingar. Kina har dessutom vetorätt i säkerhetsrådet och den största befolkningen i världen. Använd er maktposition inom det internationella samfundet för att styra förhandlingarna i den riktning som är mest fördelaktig för er.

Kina kan få kritik för att de inte erkänner ensamkommande barn från Nordkorea som flyktingar och att de därför skickar tillbaka dessa barn till Nordkorea där de riskerar att råka mycket illa ut. Kinas argument för detta är att personer som kommer från Nordkorea är ekonomiska migranter som illegalt tar sig in i Kina, och därmed inte definieras som flyktingar.

Familjeåterförening

Kina anser att barn ska kunna återförenas med sina familjer, men vill hellre skicka ensamkommande barn till land där föräldrarna befinner sig än att låta familjen komma till Kina via anhöriginvandring.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

I Kina ges möjlighet till familjeplanering främst till gifta par eftersom det endast är de som bör utföra sexuella aktiviteter och därmed behöver familjeplanering. Kina har dock lanserat ett program för att lära unga mer om hiv/aids eftersom man anser att det är mycket olyckligt att så många unga drabbas. Likaså anser Kina att barn på flykt bör lära sig om hiv/aids, men preventivmedel och familjeplanering är inte av lika hög prioritet.

Rätten att klaga till FN

Kina har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter kränks.

Kinas syn på specialrapportörer är att de ofta oproportionerligt granskar fattiga länder i större utsträckning än rika. Därför är Kina emot att införa en specialrapportör för barn på flykt.

Källor och länktips

Chatham House-rapport om Kinas syn på det internationella arbetet för mänskliga rättigheter

https://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/public/Research/International%20Law/r1012_sceatsbreslin.pdf

US National Library of Medicine, National Institutes of Health skriver om SRHR i Kina

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4307985/>

International Service for Human Rights skriver om kinas syn på FN:s specialrapportörer

<http://www.ishr.ch/news/special-procedures-under-attack-un-general-assembly>

UNHCR om Kina <http://www.unhcr.org/pages/49e487cd6.html>

UNFPA:s sida för Kina och sexuellt och könsbaserat våld

<http://www.unfpa.cn/en/page/gender-based-violence?language=en>

UD:s rapport om mänskliga rättigheter i Kina

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/asien-och-oceanien?c=Kina>

Kinas rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fCHN%2f3-4&Lang=en

LANDKORT: AUSTRALIEN

Australien är en monarki i Oceanien. Huvudstaden heter Canberra och den totala befolkningen är ca 23 miljoner. UNHCR beräknar att 35 000 flyktingar befinner sig i Australien, vilket utgör ungefär 0,15 % av landets befolkning.

Tips till förhandlingarna

Australien har blivit mycket kritiserade internationellt för att de lanserat en "stop the boats policy" som innebär att båtar med flyktingar som anländer till Australien tvingas vända tillbaka. Om detta tas upp kan ni argumentera att policyn är menad att stoppa människosmuggling, eftersom det ofta är människosmugglare som har hand om båtarna.

Som Australien kan ni med fördel styra in förhandlingarna på SRHR för att få ett moraliskt överläge. Ni tycker att SRHR för unga är viktigt och vill gärna poängtera detta, och i och med detta kan ni även kritisera länder som inte prioriterar SRHR för unga lika högt. Inom denna fråga kan ni samarbeta med EU och USA som har liknande ståndpunkter. I frågan om familjeåterförening är ett tips att liera sig med Thailand.

Familjeåterförening

Australiens åsikter om anhörginvandring är väldigt strikta. Generellt kan en flykting som fått uppehållstillstånd i Australien endast få dit sina anhöriga om de garanteras försörjning. I den meningen är det i princip omöjligt för ett barn på flykt som är i Australien att återförenas med sina föräldrar i Australien. Om föräldrarna har uppehållstillstånd och vill få dit sitt barn som befinner sig på en annan plats godkänns det oftast om föräldrarna har möjlighet att försörja barnet. Australiens policy är att barn på flykt som kommit till Australien ska återförenas med sina föräldrar där föräldrarna befinner sig.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Australien anser att satsningar på SRHR för unga på flykt är viktiga att prioritera eftersom det kan minska antalet fall av hiv/aids samt oönskade graviditeter om ungdomar får sexualkunskap. Abortpolicyn i Australien skiljer sig mellan de olika delstaterna inom landet, men den generella hållningen är att abort endast tillåts om aborten kan rädda kvinnans mentala eller fysiska hälsa samt vid fall av våldtäkt eller incest. Mödravård är något Australien prioriterar högt, särskilt för barn på flykt eftersom de är i en väldigt utsatt position.

Rätten att klaga till FN

Australien har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter under konventionen kränks.

Australien har en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer. Australien har dock i sin "Border Security Act" från 2015 fastställt en lag som gör att personer (till exempel läkare och lärare) som jobbar i de flyktingläger som finns i anslutning till Australiens kust, oftast belagda på Papua Nya Guinea eller Nauru, inte får rapportera därifrån till omvärlden. De som gör det riskerar fängelse i upp till två år. FN:s specialrapportör för migranters rättigheter har därför valt att inte besöka flyktinglägren eftersom det kan orsaka problem för de personer som väljer att prata med rapportören om situationen. Australien menar att syftet inte är att hindra människor från att rapportera om missförhållanden, utan att det endast är till för att se till att sekretessbelagd information inte sprids.

Australien är inte positivt inställd till skapandet av en specialrapportör för barn på flykt.

Källor och länktips

Australian Visa Bureau om Australiens lagstiftning om anhörighetsinvandring

<http://www.visabureau.com/australia/parent-visa-faq.aspx>

Scoop Independent news om SRHR i Australien

<http://www.scoop.co.nz/stories/WO1312/S00183/australian-govt-firm-commitment-to-srhr-welcomed.htm>

Australien och specialrapportörer

<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=16503&LangID=E>

UNHCR om Australien <http://www.unhcr.org/pages/49e487af6.html>

Australiens regering om sexuellt våld <http://www3.aifs.gov.au/acssa/>

Australiens rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fAUS%2f4&Lang=en

LANDKORT: EU

EU är en överstatlig europeisk union med 28 medlemsstater, alla demokratier, med totalt 507 miljoner invånare. European Council on Refugees and Exiles beräknar att ungefär 1,5 miljoner flyktingar befinner sig i EU:s medlemsländer, vilket motsvarar ungefär 0,3 % av den totala befolkningen. I FN är det mycket vanligt att EU:s länder agerar gemensamt även om varje land alltid röstar för sig. Därför har EU här fått ett landkort med en gemensam röst.

Tips till förhandlingarna

EU: länder samarbetar mycket i internationell politik och får därmed en stark röst. Ni kan med fördel samarbeta med USA för att tillsammans få en stark position i flera frågor. I frågan om familjeåterförening kan ni samarbeta med Colombia. Ni håller inte med Kina och Ryssland om att mänskliga rättigheter är enskilda länders angelägenheter, utan anser att varje land ska rapportera till och granskas av det internationella samfundet.

Var beredda på att få kritik för att EU:s länder inte lyckas enas om hur de ska fördela och ta emot det stora antalet flyktingar som söker skydd i EU. Många länder i EU har i stället beslutat att hindra flyktingar att komma in. De menar att detta är nödvändigt för att de ska kunna garantera rättssäkra asylprocesser och erbjuda boende, utbildning, vård och jobb.

Den europeiska unionen är med andra ord inte enig om hur människor på flykt ska tas emot. Men ni som representerar EU kan ändå driva en tydlig humanitär linje där ni starkt förespråkar åtgärder för att skydda barn på flykt, inte minst satsningar på SRHR. Samtliga EU-länder har skrivit under FN:s barnkonvention. Sedan 2009 är skyddet av barnets rättigheter ett uttalat mål för EU. EU:s rättighetsstadga ger alla barn rätt till skydd, omvårdnad och utbildning. När EU-rätten tillämpas ska barnets rättigheter respekteras.

Familjeåterförening

EU anser att familjeåterförening är mycket viktig men rätt till återförening gäller dock bara för de närmsta familjemedlemmarna, det vill säga föräldrar, partners och barn. När det gäller andra familjemedlemmar får varje enskilt land ta beslut i frågan.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

EU anser att SRHR är mycket viktigt. Det är särskilt viktigt att göra insatser för att skydda utsatta grupper, som barn på flykt. Därför vill man satsa på familjeplanering, preventivmedel och mödravård. Länderna i EU skulle godkänna abort på flera grunder, även om det finns variationer mellan länderna här.

Rätten att klaga till FN

2016 har 12 av EU:s länder ratificerat barnkonventionens tredje protokoll om barns rätt att klaga då deras rättigheter kränks. Utöver dessa är ytterligare sex EU-länder på gång att ansluta sig. Som EU:s representant kan ni därför försiktigt förespråka klagorätt för barn. EU vill även införa en specialrapportör för barn på flykt, bland annat för att ge barn ökade möjligheter att klaga då deras rättigheter kränks. Proceduren enligt det tredje protokollet menar EU är för byråkratisk vilket försvårar klagomål att komma fram fram.

Källor och länktips

EU:s medlemsländer http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/index_sv.htm

EU-upplysningen <http://www.eu-upplysningen.se/faq/Fragor-och-svar/>

Om EU:s flyktingpolitik http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/asylum/index_en.htm

EU om familjeåterförening

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:251:0012:0018:EN:PDF>

EU om SRHR för unga

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0306+0+DOC+XML+V0//EN>

EU om sexualbrott mot barn

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/child-sexual-abuse/index_en.htm

European Council on Refugees and Exiles om flyktingar i EU

<http://www.ecre.org/refugees/refugees/refugees-in-the-eu.html>

LANDKORT: USA

USA är en republik i Nordamerika. Huvudstaden heter Washington DC och den totala befolkningen är ungefär 318 miljoner. UNHCR beräknar att ca 267 000 flyktingar befinner sig i USA, vilket utgör 0,08 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet.

Tips till förhandlingarna

USA är en av världens mäktigaste stormakter och har även vetorätt i säkerhetsrådet. USA har en väldigt viktig position inom det internationella samfundet, och är också det land som betalar mest till FN:s budget. Använd er av denna maktposition i förhandlingarna. Ni kan med fördel liera er med EU då många av era ståndpunkter överensstämmer med varandra, dock inte i frågan om rätt att klaga till FN. I den frågan har ni och Etiopien liknande åsikter.

Var beredda på att möta kritik för att USA är det enda land som inte ratificerat barnkonventionen. USA förklarar detta med att processen för att ratificera en konvention är långsam, och de vill se till att de kan föra in konventionen i lagstiftningen innan de ratificerar. Med andra ord vill de först se till att nationella lagar är förenliga med konventionen för att kunna leva upp till sitt åtagande. Dessutom menar USA att de skyddar barns rättigheter även om de inte ratificerat konventionen.

Familjeåterförening

USA stödjer att flyktingar som anländer till ett land och får uppehållstillstånd ska ha möjlighet att förenas med sina barn genom anhöriginvandring. De menar dock att ett barn på flykt i första hand ska återförenas med sina föräldrar i landet där föräldrarna befinner sig.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

USA anser att sexualundervisning är otroligt viktigt för att förhindra spridningen av hiv/aids och andra sexuellt överförbara sjukdomar samt för att hindra oönskade graviditeter. De menar att barn på flykt ska ha tillgång till preventivmedel samt familjeplanering. På så vis kan oönskade graviditeter hindras. Abort är en accepterad lösning om oönskade graviditeter uppstår, men det är något som ska försöka undvikas i den mån det är möjligt.

Sexuellt och könsbaserat våld är något USA ser väldigt allvarligt på och de vill gärna samarbeta med andra länder för att försöka stoppa det över hela världen.

Rätten att klaga till FN

USA är det enda land i världen som inte ratificerat barnkonventionen. Därmed har de inte heller skrivit under barnkonventionens tredje protokoll som låter barn klaga om deras rättigheter under konventionen kränks.

USA har inte en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer. USA är också tveksamma till att inrätta en specialrapportör för barn på flykt eftersom detta kan innebära ytterligare en arena för andra länder att framföra kritik mot USA för att de inte ratificerat barnkonventionen.

Källor och länktips

USA:s policy om familjeåterförening <https://www.uscis.gov/family/family-refugees-asylees>

USA om SRHR för unga

http://www.genderhealth.org/files/uploads/change/publications/GBV_Strategy_2013_Final.pdf

http://www.genderhealth.org/files/uploads/change/publications/NAP_Final.pdf

USA om flyktingar <http://www.state.gov/j/prm/ra/>

UNHCR om USA <http://www.unhcr.org/pages/49e492086.html>

Amnesty USA om varför USA inte ratificerat barnkonventionen

<http://www.amnestyusa.org/our-work/issues/children-s-rights/convention-on-the-rights-of-the-child-0>

LANDKORT: RYSSLAND

Ryssland är en republik som ligger i Asien och i Europa. Huvudstaden heter Moskva och den totala befolkningen är ungefär 143 miljoner. UNHCR beräknar att ca 315,000 flyktingar befinner sig i Ryssland, vilket utgör 0,2 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet.

Tips till förhandlingarna

Ryssland anser att mänskliga rättigheter främst är något som suveräna stater ska arbeta med på egen hand på det sätt som passar deras stat bäst. Det kan vara relevant och viktigt att följa upp hur länder följer sina internationella åtaganden men varje land ska sköta sina egna inre angelägenheter. Ryssland menar att det är viktigt att ta hänsyn till traditionella, kulturella, historiska eller religiösa olikheter i länder, eftersom dessa olikheter kan påverka implementeringen av mänskliga rättigheter. Ryssland är också starka företrädare för att kärnfamiljen ska värnas och att stater inte ska lägga sig i familjeangelägenheter.

Som Ryssland har ni en viktig maktposition då ni är ett stort land som dessutom har vetorätt i säkerhetsrådet. Ni kommer inte vika er för andra länders åsikter. Det är fördelaktigt för er att liera er med Kina då de delar era åsikter om att arbetet med mänskliga rättigheter är något som suveräna stater bör arbeta med på sitt eget sätt, utan påtryckningar utifrån. Ni kan också bilda en stark röst tillsammans som kan utmana EU och USA. I frågan om SRHR kan ni samarbeta med Tanzania och Etiopien.

Familjeåterförening

En person som arbetar i Ryssland och har uppehållstillstånd har tillåtelse att även ta dit sin familj. Det innebär att barn kan få komma till sina föräldrar, men inte tvärtom eftersom barn inte får arbeta. Ryssland anser att ett ensamkommande barn i första hand ska återförenas med sina föräldrar på platsen där föräldrarna är.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Ryssland anser att preventivmedel och familjeplanering är viktigt för unga, men det ska inte finnas tillgängligt för barn. Likaså menar de att sexualundervisning inte är något unga ska ha tillgång till, eftersom det är relevant först i vuxen ålder. Aborter är tillåtna på alla grunder, även om det enbart handlar om att kvinnan själv önskar det. Ryssland anser att detsamma ska gälla för barn på flykt.

Ryssland anser att barn på flykt ska ha tillgång till de nödvändigaste livsavgörande delarna av SRHR för unga som till exempel mödravård och behandling för sexuellt överförbara sjukdomar. De anser däremot inte att sexualundervisning behöver prioriteras för barn.

Rätten att klaga till FN

Ryssland har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter kränks.

Ryssland har inte en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer, men de samarbetar oftast med dem och menar att det kan vara positivt att inrätta en specialrapportör för barn på flykt. Dock måste det vara klart att rekommendationerna från en eventuell specialrapportör inte är lagligt bindande utan bara just rekommendationer.

Källor och länktips

Rysslands familjeåterföreningspolicy <https://www.loc.gov/law/help/family-reunification/foreign.php#russia>

Ryssland om specialrapportörer

<http://www.ishr.ch/news/special-procedures-under-attack-un-general-assembly>

UNHCR om Ryssland UNHCR <http://www.unhcr.org/pages/49e48d456.html>

UD:s rapport om mänskliga rättigheter i Ryssland

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/europa-och-centralasien?c=Ryssland>

Rysslands rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fRUS%2f4-5&Lang=en

LANDKORT: LIBANON

Libanon är en republik i Mellanöstern. Huvudstaden heter Beirut och den totala befolkningen är ungefär 4,5 miljoner. Trots att landet är relativt litet beräknar UNHCR att Libanon tagit emot 1,1 miljoner flyktingar, de flesta från Syrien. De syriska flyktingarna utgör cirka 20 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet.

Tips till förhandlingarna

Libanon är den staten i förhandlingarna som tagit emot flest flyktingar i förhållande till sin befolkning. Se till att använda detta – det kan ge er ett stort moraliskt överläge eftersom många rikare stater har tagit emot betydligt färre flyktingar! I frågan om SRHR för unga kan ni samarbeta med Tanzania, Colombia och Etiopien. I frågan om rätt att klaga till FN kan ni samarbeta med Thailand.

Libanon har inte skrivit under eller ratificerat flyktingkonventionen, vilket kan leda till att ni kritiseras av andra stater. Dock kan ni argumentera för att Libanon har tagit emot väldigt många flyktingar ändå, och att ni ändå i praktiken följer flyktingkonventionen. Flyktingkonventionen syftar mycket till att reglera vem som erkänns som flykting, och Libanon har erkänt de som anlänt till landet som flyktingar.

Familjeåterförening

Att Libanon tagit emot så många flyktingar i förhållande till sin befolkningsmängd medför ett hårt tryck på myndigheter och den sociala välfärden i landet. Libanon anser att barn på flykt ska ha rätt att återförenas med sin familj. Libanon behöver hjälp att utarbeta ett system för hur familjeåterföreningen ska gå till med den mängd flyktingar som nu befinner sig i landet. Ni behöver även ekonomisk hjälp för att finansiera detta.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

I Libanon är relationen till ungas SRHR problematisk då det inte är förenligt med landets kultur och tradition att prata om sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter för barn. Detta är något som först blir aktuellt i vuxen ålder. Därför anser Libanon att sexualundervisning inte bör bedrivas till barn, eftersom de ändå inte ska ägna sig åt sexuella aktiviteter. Därför behöver de inte heller tillgång till preventivmedel. Libanon är också mycket restriktiv med att tillåta aborter, som endast får utföras om moderns liv riskeras på grund av graviditeten.

Libanon erkänner vissa problem med sexuellt våld, delvis på grund av att lagstiftningen inte är tillräckligt stark. Libanon anser att det inom äktenskap finns en rättighet till sexuella aktiviteter och att det således inte går att tala om våldtäkt inom äktenskap. Landet har ändå antagit en lag emot våld inom äktenskapet.

Rätten att klaga till FN

Libanon har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter kränks.

Libanon har en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer. Libanon menar att man kan inrätta en specialrapportör för barn på flykt, om alla länder granskas och inte enbart de fattigare länderna.

Källor och länktips

Libanons ambassad i USA <http://www.lebanonembassyus.org/lebanese-government.html>

Ungas SRHR i Libanon

<http://resourcecentre.savethechildren.se/library/baseline-fact-sheet-sexual-and-reproductive-health-rights-children-and-adolescents-lebanon>

NOW om Libanon och våld inom äktenskapet

<https://now.mmedia.me/lb/en/lebanonnews/541645-lebanon-passes-law-against-domestic-violence>

UNHCR om Libanon UNHCR <http://www.unhcr.org/pages/49e486676.html>

Svenska UD:s rapport om mänskliga rättigheter i Libanon

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Libanon>

Libanons rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2f129%2fAdd.7&Lang=en

LANDKORT: TANZANIA

Tanzania är en republik i Afrika. Huvudstaden heter Dodoma och den totala befolkningen är ungefär 50 miljoner. UNHCR beräknar att ungefär 159,000 flyktingar befinner sig i landet, vilket utgör ungefär 0,3 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet.

Tips till förhandlingarna

Tanzania är ett av de fattigaste länderna i rollspelet och detta ni använda i förhandlingarna. Ni kan poängtera att det är en omöjlighet för Tanzania att införa samma åtgärder som de rikare länderna eftersom det saknas resurser för detta. Ett tips är att kräva att rikare länder kan hjälpa fattigare länder med ekonomiskt bistånd för att underlätta flyktingmottagandet.

Ni kan med fördel samarbeta med Etiopien för att uppmana de rikare länderna att ge er ekonomiskt bistånd för att klara av flyktingmottagandet. Ni har även liknande ståndpunkter i flera frågor. I frågan om SRHR för unga kan ni även samarbeta med Colombia, Libanon och Etiopien.

Familjeåterförening

I Tanzania kan personer som nyligen blivit medborgare även ta dit sin familj, till exempel ett barn. Detta kostar dock närmare 12,000 svenska kronor. Det är med andra ord svårare för ett ensamt barn att lyckas få dit sin familj. Tanzania ligger dock lågt i frågan om hur detta kan förbättras och har ingen direkt uttalad linje. I Tanzania har man provat innovativa metoder för att vuxna och barn på flykt ska kunna hitta sina familjer. Bland annat har en app utvecklats där man ska kunna söka efter sina familjemedlemmar för att hitta dem. Var därför inte rädda för att föreslå kreativa lösningar på det här problemet.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Tanzania är av åsikten att ungas SRHR är något som främst ska skötas inom familjen. Därför är inte sexualundervisning något som skolor ska anordna. På detta område är det familjen som avgör vad som är lämpligt för barnen att veta. Landet är även restriktiva med att tillåta aborter. Abort får endast utföras om det är nödvändigt för att rädda kvinnans liv eller fysiska och mentala hälsa. Tanzania anser att detsamma ska gälla barn på flykt.

Rätten att klaga till FN

Tanzania har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter kränks.

Tanzania har inte en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer och brister ibland med att rapportera till FN:s konventionskommittéer. De är inte helt övertygade om att inrättandet av en specialrapportör för barn på flykt är en bra idé men har ingen stark åsikt i frågan.

Källor och länktips

UNHCR om Tanzania <http://www.unhcr.org/pages/49e45c736.html>

Rapport från Tanzania som bland annat behandlar ungas SRHR (från och med sida 18)

http://www.tanzania.go.tz/egov_uploads/documents/country_report_beijing_19_2_en.pdf

Tanzanias regerings hemsida <http://www.tanzania.go.tz/>

Svenska UD om mänskliga rättigheter i Tanzania

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/afrika-och-soder-om-sahara?c=Tanzania>

Tanzanias rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fTZA%2f3-5&Lang=en

LANDKORT: THAILAND

Thailand är en monarki i Asien. Huvudstaden heter Bangkok och den totala befolkningen är cirka 68 miljoner. UNHCR beräknar att ungefär 110,000 flyktingar befinner sig i landet, vilket utgör ungefär 0,1 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet. Dessa är i huvudsak flyktingar från Burma.

Tips till förhandlingarna

Thailand har inte skrivit under eller ratificerat flyktingkonventionen. Thailand argumenterar för att de flyktingar som befinner sig i flyktingläger ska erkännas som flyktingar. Men de som själva lämnar dessa läger för att ta sig in i landet anses vara illegala invandrare.

Thailand har reserverat sig mot artikel 22 i barnkonventionen som ger särskilt skydd till barn på flykt. Ni anser att artikeln inte är förenlig med era lagar, som till exempel att flyktingar utanför flyktinglägren betraktas som illegala invandrare.

Som Thailand kan ni med fördel liera er med Australien, eftersom ni har liknande ståndpunkter i flera frågor. I frågan om SRHR för unga har ni även liknande ståndpunkter som Etiopien och Colombia. I frågan om rätt att klaga till FN kan ni samarbeta med Libanon.

Familjeåterförening

Thailand saknar ett etablerat system för att återförena familjer med varandra. Detta delvis på grund av att man har haft problem med att registrera flyktingar och att det därmed är svårt att avgöra var de befinner sig. Thailand menar att man länge tagit ett stort ansvar för en stor mängd flyktingar, många av dem har bott i flyktingläger i landet i över 30 år. Thailand vill helst att dessa flyktingar ska kunna återvända till sina länder och återförenas med sina familjer där.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

I Thailand har man lyckats bättre än många andra länder i regionen med att erbjuda unga SRHR-relaterade tjänster. De flesta barnafödslar sker med kunnig sjukvårdspersonal och de har en förhållandevis hög tillgång till preventivmedel. Thailand anser att detta är viktigt, men ser det inte som högsta prioritet att tillmötesgå barn på flykts behov av just detta. Ni anser att mat, tak över huvudet och utbildning är viktigare. Abort bör enligt Thailand endast utföras om det räddar kvinnans liv eller om födelse av barnet kan ge allvarliga skador på kvinnans fysiska eller mentala hälsa. Abort på några andra grunder bör vara straffbart för både kvinnan och personen som utför aborten.

Rätten att klaga till FN

Thailand har ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter kränks.

Thailand har en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer. Thailand anser att en specialrapportör för barn på flykt är en bra idé om denne granskar rika och fattiga länder likvärdigt.

Källor och länktips

Thailands regerings hemsida <http://www.thaigov.go.th/en.html>

Om burmesiska flyktingar i Thailand

<http://www.burmalink.org/background/thailand-burma-border/displaced-in-thailand/refugee-camps/>

UNHCR om Thailand <http://www.unhcr.org/pages/49e489646.html>

Svenska UD om mänskliga rättigheter i Thailand

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/asien-och-oceanien?c=Thailand>

Thailands rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fTHA%2f3-4&Lang=en

LANDKORT: COLOMBIA

Colombia är en republik i Sydamerika. Huvudstaden heter Bogotá och den totala befolkningen är ungefär 44 miljoner. UNHCR beräknar att ungefär 219 flyktingar befinner sig i landet, vilket utgör ungefär 0,0004 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet. Dock har Colombia också närmare 6,5 miljoner internt förflyttade människor, det vill säga människor som flyr inom landet. I Colombia beror detta främst på interna konflikter med gerillagrupper, paramilitären och militären.

Tips till förhandlingarna

Använd det faktum att Colombia har väldigt liberala lagar för familjeåterförening som ett sätt att få ett bra utgångsläge i förhandlingar med andra länder. Försök därför styra in diskussionerna på familjeåterförening i stället för till exempel ungas SRHR, där Colombia kan få kritik. Om Colombia får kritik för sitt sätt att implementera SRHR kan ni argumentera för att traditioner, religion och kultur spelar stor roll när det gäller SRHR, och att ni anser att det måste tas hänsyn till den enskilda situationen i varje land vid implementeringen av SRHR. I frågan om familjeåterförening kan ni med fördel samarbeta med EU eftersom ni har liknande ståndpunkter. I förhandlingarna om ungas SRHR har ni liknande ståndpunkter som Tanzania, Thailand och Libanon.

Familjeåterförening

I Colombia får medborgare begära permanent uppehållstillstånd till sin make eller maka, sin permanenta partner, sina föräldrar och sina barn. Med andra ord den närmsta familjen. Colombia anser att det är viktigt att familjer kan återförenas, och i Colombias kultur är familjen en väldigt viktig enhet.

Colombia menar att även ensamkommande barn ska ha möjligheten att återförenas med sina föräldrar där barnet befinner sig. Med andra ord, om ett barn har flytt till ett land ska även föräldrarna kunna komma dit i egenskap av att de är föräldrar till barnet. Självfallet ska vuxna som flytt till ett land också kunna ta dit sina barn. Colombia anser också att det är viktigt att ta hänsyn till barnets bästa och barnets åsikt i den här frågan.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Colombia anser att sexuell och reproduktiv hälsa för unga inte är något som bör prioriteras. Likaså bör det inte vara en för hög prioritet att inrätta sexualundervisning för barn på flykt. Preventivmedel och familjeplanering bör främst finnas tillgängligt till gifta par. Colombia tycker det är viktigare att prioritera att barn på flykt får adekvat skydd som mat och undervisning och att ensamkommande barn kan återförenas med sina föräldrar. Föräldrarna kan sedan bestämma vad som är nödvändigt för deras barn att veta när det gäller SRHR. Enligt Colombia bör aborter endast tillåtas om det kan rädda kvinnans mentala eller fysiska hälsa, om fostret inte anses vara livsdugligt eller när graviditeten är ett resultat av våldtäkt eller incest. Det är inte tillåtet att göra abort endast på grund av att kvinnan önskar det. Colombia anser att detsamma ska gälla för barn på flykt.

Rätten att klaga till FN

Colombia har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter kränks.

Colombia har en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer och uppfyller sina åtaganden när det gäller rapportering till FN:s konventionskommittéer. Colombia anser därmed att det vore positivt att inrätta en specialrapportör för barn på flykts rättigheter.

Källor och länktips

UNHCR om Colombia <http://www.unhcr.org/pages/49e492ad6.html>

Svenska UD om mänskliga rättigheter i Colombia

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/nordamerika-latinamerika-och-karibien?c=Colombia>

Colombia Reports om ungas SRHR i Colombia <http://colombiareports.com/sex-education-taboos-colombia/>

Library of Congress om familjeåterförening i Colombia

<https://www.loc.gov/law/help/family-reunification/foreign.php#colombia>

Colombias rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fCOL%2f4-5&Lang=en

LANDKORT: ETIOPIEN

Etiopien är en federal republik i Afrika. Huvudstaden heter Addis Abeba och den totala befolkningen är ungefär 74 miljoner. UNHCR beräknar att ca 702,000 flyktingar finns i landet, vilket utgör ungefär 0,9 % av det totala antalet människor som befinner sig i landet.

Tips till förhandlingarna

Etiopien är ett väldigt fattligt land i jämförelse med de övriga länderna i rollspelet. Detta kan poängteras om ni får kritik, och ni kan med fördel föreslå att de rikare länderna bör bistå de fattigare ekonomiskt för att klara av flyktingmottagandet bättre.

Som Etiopien kan ni samarbeta med Tanzania för att driva frågan om att rika länder bör bistå fattigare ekonomiskt för att klara av flyktingmottagandet. I frågan om SRHR för unga har ni liknande ståndpunkter som Thailand, Ryssland och Libanon. I frågan om rätt att klaga till FN kan ni med fördel samarbeta med USA.

Familjeåterförening

Etiopien anser att familjer på flykt ska kunna återförenas med varandra. En medborgare i Etiopien får ta dit sin partner, sitt barn, eller någon annan som är beroende av medborgaren i Etiopien (till exempel en sjuk förälder som behöver vård av sin familjemedlem). Det innebär att det är svårare för ensamkommande barn att få sin familj till Etiopien, medan vuxna som kommer till Etiopien kan få dit sina barn. Etiopien är dock villigt att försöka förbättra sin policy så att ensamkommande barn ska kunna återförenas med sin familj, och landet tar gärna emot stöd för att kunna genomföra detta.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Etiopien arbetar med att förbättra implementeringen av SRHR i landet, men det måste också tas hänsyn till att det tar sin tid. Preventivmedel är något som bör vara tillgängligt främst till gifta par, och inte till icke-gifta barn eller icke-gifta kvinnor eftersom dessa inte bör ägna sig åt sexuella aktiviteter.

Aborter bör tillåtas endast om det kan skada kvinnans mentala eller fysiska hälsa, om fostret inte anses livsdugligt eller om graviditeten är ett resultat av våldtäkt eller incest. Det bör inte godkännas endast på grundens att kvinnan vill det.

Rätten att klaga till FN

Etiopien har inte ratificerat barnkonventionens tredje protokoll som tillåter barn att klaga om deras rättigheter under konventionen kränks.

Etiopien har inte en stående inbjudan till FN:s specialrapportörer och ingen specialrapportör har besökt landet sedan 2006. Etiopien anser inte heller att det ska inrättas en specialrapportör om barn på flykts rättigheter.

Källor och länktips

UNHCR om Etiopien <http://www.unhcr.org/pages/49e483986.html>

Etiopiens utrikesdepartements hemsida <http://www.mfa.gov.et/>

Reproductive & Sexual Health and Justice om SRHR i Etiopien

<http://rhrealitycheck.org/article/2012/01/11/ethiopia-gets-on-pill-and-that-matters-africa/>

The DFID Human Development Resource Centre om SRHR i Etiopien

<http://www.heart-resources.org/wp-content/uploads/2012/03/Adolescent-Reproductive-Health-Ethiopia-August-2011.pdf>

Etiopiens rapportering till FN:s barnrättskommitté

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fETH%2f4-5&Lang=en

FÖRKORTNINGAR OCH ORDFÖRKLARINGAR

Förkortningar

SRHR – Sexual and Reproductive Health and Rights (Sexuell och Reproduktiv Hälsa och Rättigheter).

Gäller det specifikt barn och unga talar man om ASRHR, där A:et står för Adolescent.

UNFPA – United Nations Population Fund (FN:s befolkningsfond)

UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees (FN:s flyktingkommissariat)

UNICEF – United Nations Children's Fund (FN:s barnfond)

UNDP – United Nations Development Programme (FN:s utvecklingsprogram)

UNOCHA – United Nations Office for the Coordination Affairs (FN:s kontor för samordning av humanitär hjälp)

WFP – World Food Programme (FN:s matprogram)

Ordförklaringar

Ratificera en konvention – Ratifikation kallas det beslut en stat tar att förbinda sig till en internationell överenskommelse. I demokratier brukar ratificeringen kräva att parlamentet godkänner överenskommelsen.

Reservera sig mot en artikel i en konvention – Vid ratifikation av en konvention kan stater reservera sig mot vissa delar eller artiklar i fördraget. De uttalar därmed att de inte ämnar följa dessa delar av konventionen.

Resolution – en resolution är en typ av beslut som antas i FN:s olika organ. I FN-sammanhang är det endast säkerhetsrådet som kan anta resolutioner som är bindande för medlemsstaterna, medan generalförsamlingens resolutioner ses som rekommendationer. En resolution kan behandla ett eller flera ämnen där arbetet behöver stärkas, till exempel rättigheter för barn på flykt. Resolutionen uttrycker rekommendationer för hur stater ska arbeta med frågan.

Signera en konvention – En stat som signerar, undertecknar, en konvention är bunden att agera på ett sätt som inte går emot konventionens mål och syfte. För att åtagandet ska gälla fullt ut måste staten sedan ratificera konventionen. Staten är inte bunden juridiskt att följa konventionen, men de ska avstå från att aktivt motarbeta den.

Suveränitet – Folkrättsligt begrepp för en stats självständighet i förhållande till andra stater och för dess rätt att utöva makt inom det egna territoriet.

Plan International är en av världens största barnrättsorganisationer med verksamhet i över 70 länder, fokuserat på Afrika, Asien och Latinamerika. Organisationen är politiskt och religiöst oberoende och allt arbete utgår från FN:s barnkonvention. Plan International arbetar på gräsrotsnivå tillsammans med barn för att stödja deras rätt till utbildning, hälsa och skydd från våld och övergrepp, inklusive under katastrofer. Organisationen arbetar också för att påverka stater på nationell och global nivå att ta sitt ansvar så att barns rättigheter efterlevs.

I Sverige finns över 80 000 faddrar som stöttar Plans arbete för och med barn. Dessutom samarbetar Plan med lärare och elever för att öka kunskapen om och engagemanget för barns rättigheter globalt.

Läs mer om Plan International: <https://plansverige.org/>
Utbildningsmaterial: <https://plansverige.org/skola>
Kontakt: skolarbeten@plansverige.org

Svenska FN-förbundet är en svensk folkrörelse som arbetar med att föra samman individer och organisationer i ett gemensamt arbete för ett starkare och bättre Förenta Nationerna. Organisationen har tusentals individuella medlemmar som är organiserade i FN-föreningar och distrikt och är dessutom paraplyorganisation för 84 riksorganisationer som är anslutna till FN-förbundet som ett uttryck för stöd för FN-tanken. Genom förbundets skolverksamhet finns idag även 30 gymnasieskolor med FN-profil – "FN-skolor" – runt om i landet varav många har aktiva FN-elevföreningar.

Förbundets arbete är baserat på FN:s "tre pelare":

- Fred, säkerhet och nedrustning,
- Hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning,
- Mänskliga rättigheter och demokrati.

Baserat på dessa sakområden arbetar FN-förbundet med utbildning och information, påverkansarbete, insamling till stöd för FN:s fältarbete, internationellt samarbete med andra FN-förbund samt granskning av den svenska regeringens åtaganden enligt FN:s konventioner.

Läs mer om FN-förbundet på: www.fn.se